25/03/2026

Μέρα Λευτεριάς 25η Μαρτίου

/ Γνώμες

«Μιαν φοράν όπου επήραμεν το Ναύπλιον ήρθε ο Άμιλτον να με ιδή και μου είπεν ότι πρέπει οι Έλληνες να ζητήσουν συμβιβασμόν και η Αγγλία να μεσολαβήσει. Εγώ του αποκρίθηκα ότι αυτό δεν γίνεται ποτέ, ελευθερία ή θάνατος εμείς καπετάν Άμιλτον, ποτέ συμβιβασμόν δεν εκάναμεν με τους Τούρκους. Άλλους έκοψε άλλους εσκλάβωσε με το σπαθί, και άλλο καθώς εμείς εζήσαμεν ελεύθεροι από γενεά είς γενεά. Ο βασιλεύς μας εσκοτώθη, καμιά συνθήκη δεν έκαμε. Η φρουρά του είχε παντοτεινόν πόλεμον με τους Τούρκους και δυο φρούρια ήταν ανυπόταχτα. Με είπε ποια είναι η βασιλική φρουρά του, ποια είναι τα φρούρια ; Η φρουρά του βασιλέως μας είναι οι λεγόμενοι κλέφτες, τα φρούρια, η Μάνη και το Σούλι και τα βουνά. Έτσι δεν μου μίλησε πλέον».

Θεόδωρος Κολοκοτρώνης

- *Γράφει ο Πάνος Ν. Αβραμόπουλος*

Παγκόσμιο ηθικοπνευματικό σύμβολο στον ευγενή αγώνα των λαών για την ανάκτηση της ελευθερίας τους, η 25-η Μαρτίου 1821 αποτελεί και σήμερα το εδραίο θεμέλιο της πνευματικής και πολιτιστικής εκπόρευσης του ελληνισμού, στην απέραντη λεωφόρο του χρόνου. Την αλησμόνητη εκείνη ημέρα του ξεσηκωμού, απέναντι στην τυραννία και τον δεσποτισμό της οθωμανικής αυτοκρατο-ρίας, όλοι οι έλληνες, πρόκριτοι, ιερωμένοι και λογάδες, αδελφωμένοι με τους ανθρώπους της στάνης, του αγρού αλλά και τους ατιθάσευτους αγωνιστές των βουνών και του πελάγου, ομονόησαν να εξεγερθούν.

Για να καρπίσει και πάλι το δέντρο της λευτεριάς στα άγια χώματά μας. Εμπνευσμένοι από τις ιδέες του διαφωτισμού, τα λαμπρά διδάγματα της Γαλλικής επανάστασης, αλλά και το φωτεινό παράδειγμα των Ηνωμένων πολιτειών της Αμερικής, πρόστρεξαν να σηκώσουν το βάρος της ανεξαρτησίας. Υποκινούμενοι πέρα από τις λαμπρές τούτες ηθικές διδαχές, όχι από κανέναν άλλο εξωγενή παράγοντα, αλλά από τον ακοίμητο πόθο της πολιτικής ελευθερίας του γένους και την ακλόνητη θέληση να διατηρηθούμε σαν έθνος.

Τούτη η πίστη και η θέληση έστω και αν συνέτρεχαν και χιλιάδες άλλοι λόγοι, ήταν που ζέσταινε τις καρδιές των αγωνιστών και τους όπλιζε με θάρρος ασύγγνωστο, για να ριχθούν στην άνιση αναμέτρηση. Έχοντας σαν μοναδικό όπλο για να υπερκεράσουν τα απειράριθμα στίφη των Οθωμανών, την αρετή, την τόλμη και την γενναιότητα της αδούλωτης ελληνικής ψυχής. Πάνω σε αυτές λοιπόν τις ηθικές ομολογίες έσπευσαν όλοι οι πατριώτες από κάθε γωνία της ελληνικής γης, ανεξάρτητα από το μορφωτικό τους επίπεδο, την κοινωνική τάξη και την οικονομική τους κατάσταση να, δώσουν το δυναμικό παρών, στον σεπτό αγώνα της εθνεγερσίας.

Η θέλησή μας να υπάρξουμε ήταν που μας οδήγησε και στα κατοπινά μας χρόνια να υποβληθούμε σε μαρτύρια ηθικά προκειμένου να διασφαλίσουμε την αδιάπτωτη πορεία μας. Και η πρωταρχία αυτής της ιδέας, είναι που μας υποκινεί σήμερα στην συμμετοχή και οργάνωση εκδηλώσεων ιστορικής μνήμης. Αυτών που με τον παιδευτικό τους χαρακτήρα, αποτελούν την ουσιωδέστερη δικλείδα της εθνικής μας συνοχής. Ιδία σήμερα που περισσότερο από ποτέ η διαρκής εξωτερική επιβουλή και δη της Τουρκίας, έχει προσλάβει καθημερινές διαστάσεις.

Για τούτο άλλωστε η πλειονότητα των εθνών προσπαθεί να θεσπίσει τέτοιες ημέρες εθνική μνήμης, σε μια προσπάθεια τόνωσης με υγιή τρόπο του εθνικού αισθήματος, αλλά και για να καλλιεργήσει την αναγκαιότητα της εγρήγορσης, στις ποικίλες εξωτερικές προκλήσεις. Για τους Έλληνες όμως οι προαναφερόμενες ηθικές παρακαταθήκες ενυπάρχουν σαν συστατικό στοιχείο, της τρεισχιλιάχρονης ιστορίας τους. Αλλά παραστατικά της ουσίας, της ιερής εθνικής ιδέας, δεν είναι μόνον οι εορταστικές εκδηλώσεις, μα και τα σύμβολα και τα εθνικά εμβλήματα.

Που δεν τα φθείρει ο πανδαμάτορας χρόνος, αφού δεν φθείρονται και οι αξίες που πρεσβεύουν. Αναφέροντας όμως με ψυχική παρρησία και εντιμότητα, την ζέση και το πάθος, με τα οποία πολέμησαν στον σκληρό αγώνα για την λευτεριά, όλοι ανεξαιρέτως οι αγωνιστές, δάσκαλοι έμποροι και σκαφτιάδες, δεν θα πρέπει με στρουθοκαμηλισμό να παρασιωπήσουμε, τον απαράδεκτο εκτροχιασμό τους, στις δολερές προκλήσεις της διχόνοιας.

Έτσι πολλές φορές το θείο δώρο της ενότητας, κατασπαταλήθηκε αστόχαστα, έστω και από ηρωικά χέρια, με κίνδυνο το έρεβος της δουλείας να σκεπάσει και

πάλι την ψυχή του επαναστατημένου έθνους. Από αδελφικό άλλωστε χέρι έφυγε το βόλι που σκότωσε τον γιό του γέρου του Μοριά, Πάνο Κολοκοτρώνη ... Και και στον ύστερο όμως βίο μας, τούτο το δολερό σαράκι όχι μια, όχι δυο, αλλά πολλές φορές ταλάνισε το έθνος. Με τον διχασμό Βενιζελικών και Βασιλικών και τον εμφύλιο του ’44, να έχουν αφήσει ανεξίτηλα τα σημάδια τους στην κατά τα άλλα λεβέντικη ελληνική ψυχή.

Έτσι λοιπόν μετά τα πρώτα αποφασιστικά κτυπήματα στον κατακτητή, που σηματοδότησαν την ελευθερία, επεβάλλετο οι έλληνες να κατορθώσουν την νικηφόρα κάθοδό τους και στον δύσβατο πολιτικό στίβο. Να επιτύχουν την συγκρότησή τους σε ενιαίο κράτος, με αρχές δικαίου και ρυθμιστικούς κανόνες πολιτικής λειτουργίας, που θα διασφάλιζαν την συνοχή του. Τούτη η αναπόδραστη πρόκληση για τον αδούλωτο έλληνα, που για αιώνες είχε μάθει να ζεί άναρχα, αρνούμενος την κάθε μορφή πολιτικής εξουσίας, προϋπέθετε θυσίες και υπερβάσεις πολλές. Έπρεπε λοιπόν κοντά στα πολεμικά ανδραγαθήματα και μέσα στην μπαρουτοκαπνισμένη ατμόσφαιρα της εποχής, να μάθει να ζει στην ομάδα με νόμους και αρχές.

Να καθυποτάξει δηλαδή το πάθος της προσωπικής του ελευθερίας, στην σπουδαία για όλους υπόθεση, της πολιτικής ελευθερίας. Όμως διαμπνέονταν από την δογματική άρνηση της πολιτικής εξουσίας. Και ήταν τούτο σύμφυτο με την μέχρι τώρα κουλτούρα και νοοτροπία του, αφού αυτή εκφράζονταν από τον κατακτητή. Όταν όμως η πολιτική εξουσία περιήλθε στα ελληνικά χέρια, δεν αποβλήθηκε και η αρνητική ψυχολογία που τον διακατείχε απέναντί της μέχρι τώρα. Έτσι ο αγώνας για την εθνική ελευθερία υπονομευόταν απο τον αγώνα για την εξουσία, που η σαγήνη της, του έδινε φατριαστική μορφή.

Με πολύμοχθη προσπάθεια, κάποτε όμως όχι με τους ορθολογικότερους τρόπους, εμπέδωσαν οι αγωνιστές την ανάγκη του σεβασμού και την στήριξη της πολιτικής εξουσίας, που διασφάλιζε την αρραγή ενότητα – έστω και με την ύπαρξη των καθόλα σεβαστών αντιθέσεων – του έθνους και την ομαλή του, στον ιστορικό ρού πορεία. Και απο το προσωπικό εγώ περάσαμε στο εμπνευσμένο Μακρυγιαννικό εμείς, απο το οποίο, ώ της ειρωνείας της τύχης και αυτός ο απαράμιλλος αγωνιστής, πολλές φορές παρέκκλινε. Απελευθερωθήκαμε δηλαδή απο τα δεσμά των εγωκεντρικών συνδρόμων, που υπονόμευαν την κοινή προσπάθεια για εθνική αναγέννηση και προκοπή.

Γιατί αν το ατιθάσευτο εγώ υπήρξε ανεξάντλητη πηγή της ποίησης, της φιλοσοφίας και της τέχνης, αν υπήρξε ο μοχλός για να αναδειχθούν οι πολύστροφοι και τολμηροί Έλληνες, στις θάλασσες της οικουμένης και τα εμπορεία της, υπήρξε συνάμα και η αιτία για να κατακερματιστεί το έθνος και να

οδηγηθεί στην διασπορά και την δουλεία. Στην κατάρρευση και την αδυναμία να οδηγηθούμε στο υψηλό βάθρο που μας αρμόζει, προικοδοτημένοι για αιώνες, με τα χαρίσματα της θείας δύναμης. Στον αδυσώπητο βωμό της ικανοποίησής του, αυτοτραυματιστήκαμε πολλές φορές και διατηρηθήκαμε αλώβητοι, χάρις στα τεράστια αποθέματα των ηθικών μας αρετών.

Και αν μας ταλάνισε ο διχασμός και αν κλόνισε συθέμελα τον εθνικό κορμό ο εμφύλιος, παραμείναμε σώοι. Πορευόμενοι 150 ολόκληρα χρόνια μετά, το ίσιο μονοπάτι της προόδου και της δημιουργίας. Πιά όμως σαν έθνος, δεν είμαστε άνηβοι. Θωρακισμένοι με την πείρα ενάμισι αιώνος, που μας γαλούχησε στο «η ισχύς εν τη ενώσει» διασφαλίσαμε την ενότητα μας και είμαστε έτοιμοι να αποβάλλουμε έγκαιρα το σαράκι του διχασμού, όποτε αυτό πλανάται απειλητικά στο γαλάζιο ελληνικό ουρανό.

Να προχωρήσουμε επιτυχώς με την λεβεντιά, το μυαλό και τη δύναμη της ελληνικής ψυχής, μαζί με άλλους ώριμα πολιτικά λαούς, που για αιώνες

προβαδίσανε, τον δρόμο της ευημερίας. Έτοιμοι να αξιοποιήσουμε με το αδιαμφισβήτητο εργαλείο της παιδείας, τα χαρίσματα, τις αρετές μας, αλλά και τις χρυσές παρακαταθήκες όλων των μεγάλων Ελλήνων, που δημιουργοί και οικοδόμοι, αναμορφώσανε και γονιμοποίησαν, την γή και τα πελάγη της ελληνικής πατρίδος. Γενναίοι να σταθούμε. Ακρίτες αληθινοί.

Και να εργαστούμε σκληρά και ατέλευτα σε γή και σε θάλασσα, με το αλέτρι και τ' αμόνι, για να εμπλουτίσουμε την ένδοξη ιστορία μας. Προσφέροντας όπως πάντοτε στον παγκόσμιο πολιτισμό, δώρα ατίμητα, πνεύματος, ηθικής τάξης και αρετής. Συμμετέχοντας ισότιμα στην παγκόσμια πνευματική εκπόρευση. Αλλά και διαφυλάσσοντας πιστά τις ιδέες, που μαζί με τον Προμηθέα και την Αφροδίτη, ανεδύθησαν απο τις θάλασσες και τα άγια χώματά μας, για να γονιμοποιήσουν ενισχυμένες με την ευλογία του Χριστού, την ενωμένη Ευρώπη.

Ο συγγραφέας Πάνος Ν. Αβραμόπουλος, είναι M.Sc Δ/χος Μηχανικός Ε.Μ.Π.

